

## TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 44/2014 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen (neljäs rahanpesudirektiivi) ja asetukseksi maksajaa koskevien tietojen toimittamisesta varainsiirtojen mukana (toinen varainsiirtoasetus)**

*Suurelle valiokunnalle*

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Suuri valiokunta on 3 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt jatkokirjelmän 3. VM 01.12.2014 asiassa U 14/2013 vp talousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

#### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Armi Taipale, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Mika Kotala, työ- ja elinkeinoministeriö

- johtava asiantuntija Mika Linna, Finanssialan Keskusliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Finanssivalvonta
- Euroclear Finland Oy
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Yrittäjät.

#### *Viitetiedot*

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnot TaVL 11/2013 vp, TaVL 42/2013 vp ja TaVL 12/2014 vp.

### VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

#### *Ehdotus*

Direktiiviehdotus annettiin helmikuussa 2013, ja sen taustalla on OECD:n alaisen hallitusten välisen yhteistyöelimen FATF:n vuonna 2012 julkaisemat suositukset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta. Eurooppa-neuvosto 22.5.2013 kiirehti direktiivineuvotteluita. Sen päätelmien mukaan "veronkiertoa ja veropetok-

sia sekä rahanpesua on torjuttava kokonaisvaltaisesti sekä sisämarkkinoilla että suhteissa yhteistyöhaluttomiin kolmansiin maihin ja oikeudenkäyttöalueisiin. Kummassakin tapauksessa tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistaminen on oleellista, myös yritysten, trustien ja säätiöiden osalta. Kolmannen rahanpesunvastaisen direktiivin tarkistus olisi hyväksyttävä vuo-

den loppuun mennessä." Puheenjohtajavaltio Italian tavoitteena on saattaa trilogineuvottelut päätökseen vuoden 2014 aikana.

Keskeiset vielä avoinna olevat kysymykset liittyvät rahapelipalveluihin sekä tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseen. Valtioneuvoston kirjelmä sisältää näiltä osin neuvottelutilanteen seikkaperäisen kuvauksen.

### *Valtioneuvoston kanta*

Suomi pitää tärkeänä direktiiviehdotuksen tavoitetta tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa.

Suomi saavutti neuvoston yleisnäkemyksessä monilta osin neuvottelutavoitteensa muun muassa rahapelejä koskevasta soveltamisalan poikkeuksesta, EU:n ylikansallisesta riskiarviosta, sähköistä rahaa koskevasta poikkeuksesta sekä rahanpesun selvittelykeskusten välisen yhteistyön tukemisesta ja seuraamuksista.

Direktiivin soveltamisalan rahapelejä koskeva poikkeus sekä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen säilyttämistä koskeva sääntely ovat tärkeimmät vielä trilogineuvotteluissa avoinna olevat kysymykset. Jäljempänä

niistä esitetyt kannat ovat aiempia kantoja täydentäviä.

Suomi tukee vahvasti pelaamista tunnistauteena. Suomi on myös tukenut online-pelaamisen sisällyttämistä direktiivin soveltamisalaan ja jättämistä poikkeusmahdollisuuden ulkopuolelle. Suomi kuitenkin katsoo, että jäsenvaltioille ehdotettua rahapelien soveltamisalaa koskevaa harkinnanvaraista poikkeusta ei tulisi rajoittaa neuvotteluissa siten, että se kaventaisi Suomen mahdollisuutta käyttää poikkeusta pelitoiminnassa, joka on rahanpesuriskiltään alhainen.

Yritysten omistajien ja tosiasiallisten edunsaajien tunnistamisen edistäminen Euroopassa vastaa Suomen tavoitteita. Suomi katsoo, että yritysten omistajia ja tosiasiallisia edunsaajia koskevan keskitetyn kansallisen rekisterin perustaminen lisäisi kaikkien suomalaisten yritysten hallinnollista taakkaa. Suomi joutuu käytännössä hyväksymään ehdotuksen kansallisen keskitetyn rekisterin perustamisesta osana kokonaisuutena. On tärkeää, että muut Suomelle tärkeät neuvottelukysymykset, kuten rahapelejä koskeva poikkeus, eivät olennaisesti muutu neuvoston yleisnäkemyksestä.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Talousvaliokunta on aiemmissa lausunnoissaan ottanut jo kantaa suureen osaan ehdotuksen katteesta. Valiokunta toistaa näiltä osin jo lausumansa ja pitää hyvänä, että useat Suomen neuvottelutavoitteet ovat edenneet myönteisesti.

Keskeisin vielä avoinna oleva kysymys liittyy tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevaan sääntelyyn. Nykymuodossaan ehdotuksessa edellytetään, että jäsenmaihin perustetaan viranomaisen hallinnassa oleva keskitetty rekisteri, johon kerätään kattavat ja ajantasaiset tiedot yritysten omistajista ja tosiasiallisista edunsaajista. Esitys menee näiltä osin direktiiviehdotuksen taustalla olevia kansainvälisiä suosituksia<sup>1</sup> pidemmälle.

<sup>1</sup> FATF:n suositukset vuodelta 2012

Sääntelyn hyvästä tarkoituksesta huolimatta valiokunta on valtioneuvoston tapaan erittäin huolestunut ehdotetun sääntelyn merkittävistä yritysten taloudellista ja hallinnollista taakkaa lisäävistä vaikutuksista. Saadun selvityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen yhteyteen mahdollisesti perustettava uusi rekisteri tulisi maksamaan minimissäänkin useita kymmeniä miljoonia euroja<sup>2</sup>, ja tietojen ylläpito tulee työllistämään sekä yrityksiä että viranomaisia.

Jos sääntely hyväksytään nykyisessä muodossaan, valiokunta pitää välttämättömänä, että direktiivin kansallista täytäntöönpanoa harkitaan tarkoin mahdollisimman kustannustehokkaan toteutustavan löytämiseksi. Kuten aiemmassa-

<sup>2</sup> Tietojen päivitystarve koskisi noin 390 000:ta yritystä, ja kulut asettuisivat välille 40–620 euroa/yritys.

kin lausunnossaan (TaVL 12/2014 vp), valiokunta pitää perusteltuna, että ilmoitusvelvollisille mahdollistetaan rekisterin tietojen käyttöoikeus.

**Lausunto**

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.*

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk  
vpj. Marjo Matikainen-Kallström /kok  
jäsen. Lars Erik Gästgivers /r  
Harri Jaskari /kok  
Johanna Karimäki /vihr  
Pia Kauma /kok  
Jukka Kärnä /sd

Päivi Lipponen /sd  
Jari Myllykoski /vas  
Martti Mölsä /ps  
Arto Pirttilahti /kesk  
Kaj Turunen /ps  
Harry Wallin /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.